Józefa Piłsudskiego marzenie o niepodległości

CELE OGÓLNE

- Zapoznanie uczniów z podstawowymi wydarzeniami w życiu marszałka Józefa Piłsudskiego.
- Omówienie głównych zagadnień związanych z historią Polski końca XIX i początkami XX wieku. Zwrócenie uwagi na rolę jednostki w kształtowaniu procesów historycznych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Cele poznawcze

- Zapoznanie ucznia z pojęciami: marszałek, Legiony Polskie, Polska Partia Socjalistyczna, zecer, kryzys przysięgowy, Polska Organizacja Wojskowa, akt 5 listopada, bibuła, internowanie, Państwa Centralne, I wojna światowa, naramienniki.
- Przedstawienie ważnych momentów w życiu Józefa Piłsudskiego.
- Prezentacja dziejów Legionów Polskich.
- Przedstawienie znaczenia Józefa Piłsudskiego i jego działań dla historii Polski.

Cele kształcące

- Kształtowanie umiejętności czytania ze zrozumieniem.
- Rozwijanie umiejętności poszukiwania informacji i konfrontowania z innymi informacjami.
- Doskonalenie umiejętności pracy w grupie.
- Kształcenie myślenia przyczynowo-skutkowego.

Cele wychowawcze

- Uwrażliwienie na wagę jednostki w życiu społecznym.
- Zwrócenie na postawy patriotyczne i wyczucie racji stanu.
- Wzbudzenie podziwu dla osiągnięć minionych pokoleń.

METODY PRACY

praca w grupie ◆ burza mózgów ◆ praca z mapą ◆ praca ze źródłem pisanym ◆ puzzle dydaktyczne ◆ uzupełnianie tekstu ◆ praca z ikonografią

NARZĘDZIA

komputer i rzutnik ◆ fotografie z epoki ◆ mapy ◆ wydrukowane i wycięte zadania do lekcji

PRZEBIEG LEKCJI

5 min

Rekapitulacja wtórna

- Przygotuj wielki karton z napisem: JEDNOSTKA, zaprezentuj go uczniom. Zapytaj uczniów jaką ich zdaniem rolę w historii odgrywa jednostka, czy jedna osoba może wpłynąć na losy kraju, świata. Wszystkie pomysły i spostrzeżenia spiszcie na tablicy lub na karcie flipcharta.

32 min

Lekcja właściwa

- Zaprezentuj uczniom trzy zdjęcia z wybitnymi postaciami polskiej historii oraz opis jednej z postaci. Poproś uczniów aby wykonali **Zadanie 1**.
- Przedstaw uczniom zdjęcia różnych rodzajów mundurów, informując ich jednocześnie, że wszystkie wymienione mundury można obejrzeć w Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie. Poproś uczniów o wykonanie **Zadania 2**. Opowiedz uczniom o tym, jak wyglądał mundur Józefa Piłsudskiego. Pomocna okaże się **Tablica 1**. Wyjaśnij uczniom kim jest marszałek. Pokaż naramienniki marszałka. **Tablica 2.**
- Wyświetla uczniom **FILM** dotyczący młodości Józefa Piłsudskiego. Poproś o wykonanie na jego podstawie **Zadania 3.**
- Opowiedz uczniom o działalności drukarskiej Józefa Piłsudskiego oraz o jego działalności w ramach Organizacji Bojowej PPS.
- Opowiedz uczniom historię początków Legionów Piłsudskiego. Powiąż to z działalnością Organizacji Bojowej PPS i przeznaczeniem gotówki przez nią zdobytej na kształcenie Związków Strzeleckich. Zastanówcie się dlaczego powstały one w Austrii **Zadanie 4.**
- Puść uczniom piosenkę „Szara Piechota" https://www.youtube.com/watch?v=sfidlFk8-BA . Po wysłuchaniu poproś ich o rozwiązanie **Zadania 5**.
- Opowiedz o kryzysie przysięgowym. Poproś uczniów, aby zastanowili się dlaczego Józef Piłsudski nie złożył przysięgi cesarzom i pozwolił się aresztować. Postaraj się, aby zwrócili uwagę na pragmatyzm Piłsudskiego, stworzenie POW i wzrost popularności po internowaniu.
- Przedstaw uczniom okoliczności odzyskania niepodległości i rolę Piłsudskiego. Poproś uczniów aby zamienili się w jego doradców i spróbowali doradzić co powinien zrobić jako Naczelnik Państwa. Ich wypowiedzi skonfrontuj z historią
- Pokaż uczniom film z wręczenia Piłsudskiemu buławy marszałkowskiej. (https://www.youtube.com/watch?v=3udW8Fnga34) Zastanówcie się czy na nią zasłużył.

5 min

Rekapitulacja pierowtna

- Rozdaj uczniom do rozwiązania **Zadanie 6**. Wspólnie sprawdźcie odpowiedzi.

1 min

Zadanie domowe

- Poproś uczniów aby napisali mowę do Sejmu mającą przekonać, że Józef Piłsudski zasłużył (lub, że nie zasłużył) na buławę Marszałka Polski.

MATERIAŁY DO ZAJĘĆ

TABLICA 1

TABLICA 2

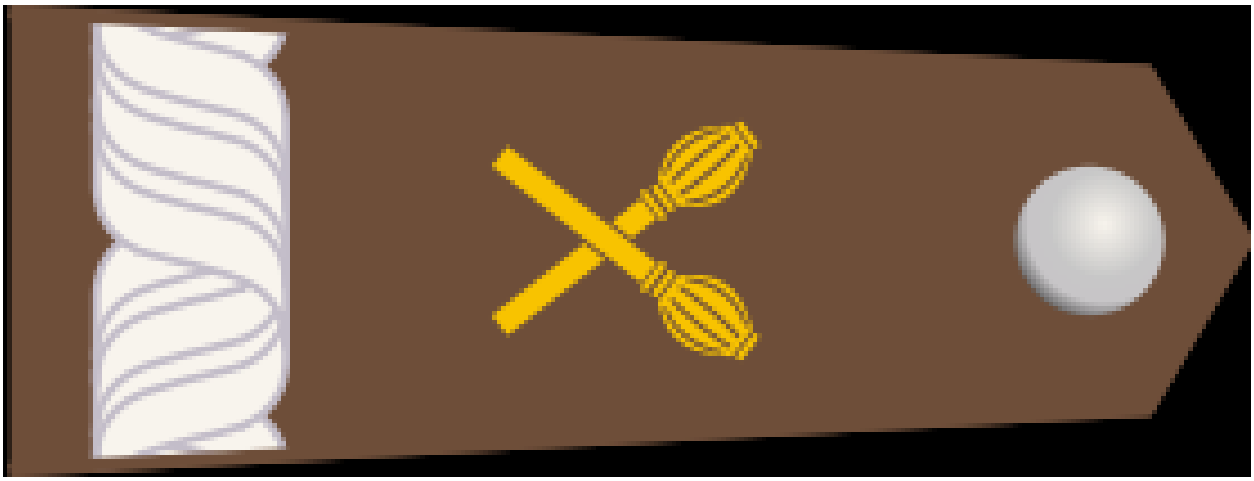

ZADANIA DO ZAJĘĆ

ZADANIE 1

Spójrz na poniższe zdjęcia i przeczytaj krótki opis postaci. Wskaż, którą postać opisuje cytowany fragment, A, B czy C?

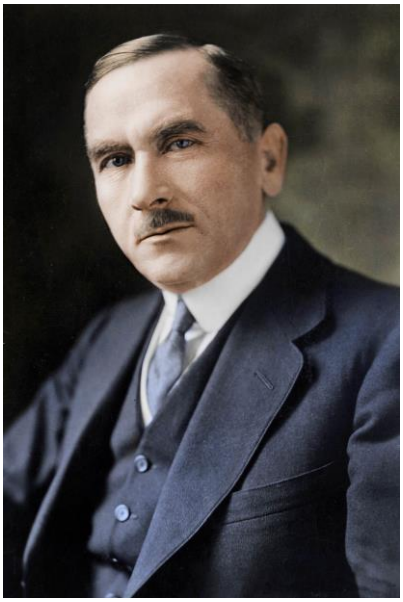

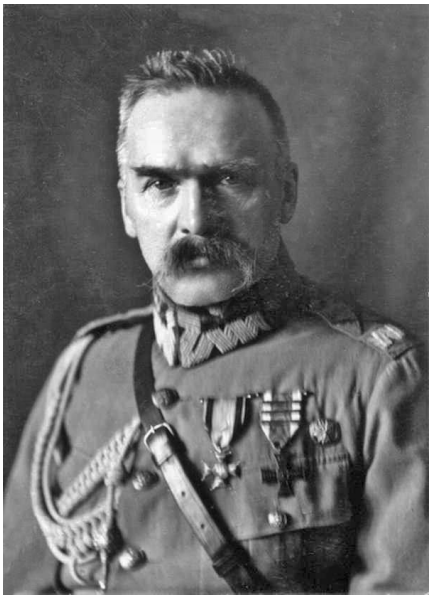

A	B	C

„Piłsudski był człowiekiem o ostrym, przeszywającym wręcz spojrzeniu. Choć czasem mógł wydawać się łagodny, to spod krzaczastych brwi spoglądały oczy twarde, wymagające i wzbudzające autorytet. Ubrany chadzał skromnie, choć jego ulubionym odzieniem był prosty, szary mundur, który w czasie świąt i szczególnych okazji ozdabiał najważniejszymi medalami. Włosy nosił krótkie, obcięte „na jeżyka", podgolone – na wzór wojskowy – z tyły i po bokach. Długie wąsy przysłonić miały luki w uzębieniu – najtrwalszą pozostałość syberyjskiego więzienia jakie przeżył w młodości."

ZADANIE 2

Spójrz na poniższe zdjęcia. Spróbuj połączyć mundury z odpowiednimi opisami. Jak sądzisz, który z nich mógł należeć do bohatera dzisiejszej lekcji? Pomocny okaże się opis z poprzedniego zadania: *„…jego ulubionym odzieniem był prosty, szary mundur…”* **Pod każdym obrazkiem wpisz numer odpowiedniego opisu.**

1.	MUNDUR JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO	3.	MUNDUR OFICERA MARYNARKI WOJENNEJ
2.	MUNDUR OFICERA STRZELCÓW PODHALAŃSKICH	4.	MUNDUR OFICERA ARTYLERII

ZADANIE 3

Na podstawie obejrzanego filmu w brakujące miejsca w tekście poniżej wpisz właściwe słowa:

Józef Piłsudski urodził się w roku ……., w miejscowości …… Znajduje się ona obecnie na ……., w okolicach Wilna. Młody Piłsudski pochodził z rodziny patriotycznej. Jego ojciec walczył w …….. . Ziuk uwielbiał wiersze ……, a jego ulubioną postacią historyczną był……, dyktator powstania styczniowego. Jako student …….. na Uniwersytecie Charkowskim, związał się z organizacją Narodnaja Wolna, która planowała …….. . Za działalność konspiracyjną został skazany na zsyłkę w głąb ……, do krainy zwanej …….. .

Wyrazy do wstawienia:

ZUŁÓW • 1867 • SYBERIĄ • LITWY • OBALIĆ CARA • ROSJI • POWSTANIU STYCZNIOWYM • JULIUSZA SŁOWACKIEGO • ROMUALD TRAUGUTT • MEDYCYNY

ZADANIE 4

Organizacji Bojowej Józefa Piłsudskiego udało się zdobyć fundusze, które zostały przeznaczone na wspieranie polskich organizacji wojskowych takich jak Związki Strzeleckie. To tam młodzież polska uczyła się wojskowej dyscypliny, patriotyzmu i szkoliła się z zakresu sztuki wojennej przygotowując do walki o wolną Polskę. Takie organizacje powstawały w zaborze Austro-Węgierskim. Zastanawiasz się, dlaczego akurat tam? Spójrz na poniższą mapę i fragment tekstu, a z pewnością odpowiesz na pytanie.

Wielokulturowy i wielonarodowy zabór Austro-Węgierski był dla Polaków miejscem najswobodniejszego rozwoju. Dla Habsburgów istotniejsza od rozwoju tożsamości i kultury była wierność ich władzy. Sądzili zresztą, że liberalnym stosunkiem do narodów zamieszkujących ich wielkie państwo zyskają sobie ich przychylność i na wieki zapewnią sobie na tym terenie władzę.

Prawidłowa odpowiedź:

1.	Austro-Węgry znajdowały się w sojuszu wojskowym z Rosją, ale prowadziły politykę liberalną wobec Polaków i innych narodów.	**3.**	Austro-Węgry prowadziły politykę szerokich swobód dla różnych narodów, a na dodatek były w sojuszu wojskowym występującym przeciwko Rosji.
2.	Austro-Węgry nie pozwalały na rozwój osobisty różnych narodów, wyjątek czyniąc dla Polaków. Robili to ponieważ Polacy mogli im posłużyć do wojny z Rosją.	**4.**	Cesarze austro-węgierscy lubili Józefa Piłsudskiego za to, że tak brawurowo potrafił obrabować wagon wojskowy należący do Rosjan.

ZADANIE 5

Na podstawie pieśni której przed chwilą wysłuchałeś wskaż, który z mundurów nosili legioniści Piłsudskiego.

A.	
B.	
C.	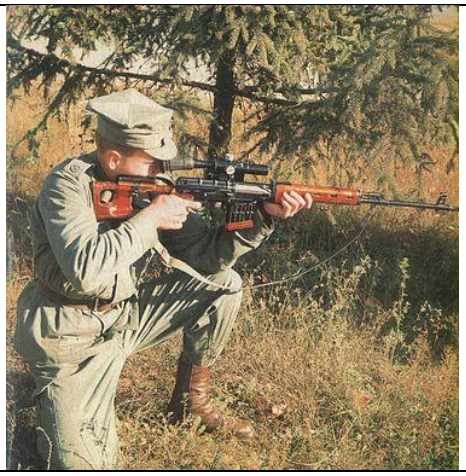

ZADANIE 6

Narysuj oś czasu i zaznacz na niej ważne wydarzenia w życiu Józefa Piłsudskiego, o których dowiedziałeś się na zajęciach.

A. Zsyłka Józefa Piłsudskiego na Syberię
B. Wstąpienie do PPS
C. Akcja pod Bezdanami
D. Utworzenie Legionów Polskich
E. Kryzys Przysięgowy
F. Odzyskanie przez Polskę niepodległości
G. Otrzymanie buławy marszałkowskiej

SŁOWNICZEK

MARSZAŁEK POLSKI – najwyższy stopień wojskowy w polskiej armii. Otrzymują ją najwybitniejsi dowódcy wojskowi. Tytuł Marszałka nie musi być przyznawany. Jest wyjątkowym wyróżnieniem

LEGIONY POLSKIE – oddziały utworzone w 1914 roku, na początku I wojny światowej, w zaborze austriackim na terenie Galicji (w Małopolsce). Do Legionów wstępować mogli ochotnicy z zaboru austriackiego i rosyjskiego

POLSKA PARTIA SOCJALISTYCZNA – polskie ugrupowanie polityczne, które w swoim programie łączył dwa postulaty – odzyskanie przez Polskę niepodległości oraz głębokie reformy społeczne i wsparcie dla najuboższych

ZECER – osoba zajmująca się drukiem i maszynami drukarskimi

BIBUŁA – nielegalna prasa wydawana przez tajne organizacje niepodległościowe

KRYZYS PRZYSIĘGOWY – niezłożenie przez żołnierzy Legionów Polskich przysięgi na wierność cesarzom Austro-Węgier i Niemiec po akcie 5 listopada. Żołnierze, którzy nie złożyli przysięgi zostali internowani w specjalnych obozach.

INTERNOWANIE – umieszczenie pod przymusem określonej osoby bez prawa opuszczania wskazanego miejsca

AKT 5 LISTOPADA – dokument ogłoszony przez cesarzy Austro-Węgier i Niemiec 5 listopada 1916 zapowiadający powstanie niezależnego Państwa Polskiego pozostającego w sojuszu z cesarstwami.

POLSKA ORGANIZACJA WOJSKOWA – tajna organizacja stworzona w czasie I wojny światowej przez Józefa Piłsudskiego. Jej celem było przygotowanie ewentualnego powstania zbrojnego przeciw okupacji niemieckiej.

PAŃSTWA CENTRALNE – sojusz wojskowy Niemiec i Austro-Węgier w czasie I wojny światowej

I wojna światowa

I WOJNA ŚWIATOWA – konflikt zbrojny pomiędzy państwami Ententy (Francją, Wielką Brytanią i Rosją), a Państwami Centralnymi. Trwał od 1914 do 1918 roku. Ze względu na ilość ofiar i straty materialne nazywany był Wielką Wojną.

NARAMIENNIKI INACZEJ PAGONY – na mundurach i koszulach wojskowych fragmenty materiału przyczepione na ramionach. Symbole na nich umieszczone wskazują stopień i rangę w wojsku

POLECANE MATERIAŁY

HISTORIA: POSZUKAJ – Kartka z życzeniami dla Marszałka - https://www.historiaposzukaj.pl/wiedza,osoby,309,jozef_pilsudski_kartka_z_zyczeniami_dla_marszalka.html

HISTORIA: POSZUKAJ, Raduje się serce, raduje się dusza... https://www.historiaposzukaj.pl/wiedza,wydarzenia,205,wymarsz_pierwszej_kampanii_kadrowej.html

HSTORIA: PPOSZUKAJ, Polki przy urnach, Polki w parlamencie

https://www.historiaposzukaj.pl/wiedza,wydarzenia,463,prawa_wyborcze_kobiet.html

HISTORIA: POSZUKAJ, Siły końskie i cierpliwość anielska (Józef Piłsudski na litografii Leopolda Gottlieba)

https://www.historiaposzukaj.pl/wiedza,obrazy,712,obraz_gotlieb.html

HISTORIA: POSZUKAJ, „Dziadek" w towarzystwie błazna i proroka (Karykatury Józefa Piłsudskiego według Kazimierza Sichulskiego)

https://www.historiaposzukaj.pl/wiedza,obiekty,311,obiekt_jozef_pilsudski.html

Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

https://muzeumpilsudski.pl/

Newsweek - Bitwa Warszawska

http://www.newsweek.pl/wiedza/historia/15-sierpnia---96--rocznica-bitwy-warszawskiej-1920-roku,95036,1,1.html

Histmag - Legiony Polskie: narodziny kultu Józefa Piłsudskiego

https://histmag.org/Legiony-Polskie-narodziny-kultu-Jozefa-Pilsudskiego-16341

Histmag, Ułani roku 1920, fotoreportaż

https://histmag.org/Ulani-roku-1920-fotoreportaz-7202

Polska Times - Cud nad Wisłą, bitwa, która zmieniła polską historię

https://polskatimes.pl/cud-nad-wisla-bitwa-ktora-zmienila-polska-historie/ar/3540175

PRAWIDŁOWE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

Zadanie 1 ◆ Józef Piłsudski - B

Zadanie 2 ◆ 4 – 1 – 3 -2

Zadanie 3 ◆ 1867 ◆ ZUŁÓW ◆ LITWY ◆ POWSTANIU STYCZNIOWYM ◆ JULIUSZA SŁOWACKIEGO ◆ ROMUALD TRAUGUTT ◆ MEDYCYNY ◆ OBALIĆ CARA ◆ ROSJI ◆ SYBERIĄ

Zadanie 4 ◆ 3

Zadanie 5 ◆ A

Zadanie 6 ◆ Wydarzenia są podane w kolejności chronologicznej

Sfinansowano ze środków MKiDN
w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2021